

TLAČOVÁ SPRÁVA

4. február 2022

Slovenským filmom storočia je snímka 322 Dušana Hanáka, rebríček najlepších uvedie Kino Lumière

Anketu *Film.sk – slovenský film storočia* vyhlásil mesačník o filmovom dianí na Slovensku Film.sk. Zúčastnili sa jej renomovaní slovenskí vedci, teoretici a kritici, ktorí v časopise každoročne hodnotia domácu tvorbu za uplynulý rok. Anketa vznikla pri príležitosti storočnice slovenskej kinematografie a je vyvrcholením aktivít Slovenského filmového ústavu (SFÚ), ktoré minulý rok pripravil na oslavu tohto výročia. Dvadsiatku najlepších filmov ankety uvedie od februára 2022 bratislavské Kino Lumière.

Anketa *Film.sk – slovenský film storočia* upozorňuje na to, že kvalitné slovenské filmy nevznikli len vo výnimočnom období 60. rokov minulého storočia, ale naprieč celou históriou našej kinematografie. Zúčastnilo sa jej jedenásť filmových vedcov a kritikov, ktorí o najlepších slovenských filmoch rozhodovali v dvojkolovom hlasovaní. Stálych hodnotiteľov časopisu Film.sk, ku ktorým patria Martin Ciel, Jana Dudková, Eva Filová, Martin Kaňuch, Katarína Mišíková, Jelena Paštéková a šéfredaktor časopisu Matúš Kvasnička, doplnili filmové teoretičky zo SFÚ Petra Hanáková a Mária Ferenčuhová a predchádzajúci šéfredaktori Film.sk Simona Nôtová a Daniel Bernát.

„Pri formovaní ankety sme vynechali krátke filmy a výber sme zúžili na celovečerné filmy pre kiná bez delenia na hrané, dokumentárne a animované,“ vysvetľuje mechanizmus ankety Matúš Kvasnička, šéfredaktor časopisu Film.sk. *„Pre lepšiu orientáciu mali hlasujúci k dispozícii zoznam vyše 730 filmov. Z nich vybral najskôr každý sám za seba svoju desiatku a zoradil ju od najlepšieho. Filmy sa podľa pozícií v každom individuálnom rebríčku obodovali a podľa počtu bodov vznikla kolekcia dvadsiatich filmov. Tú hlasujúci dostali v abecednom poradí a filmy z nej zoradili opäť podľa svojich preferencií do rebríčka od najlepšieho. Zostavy sa opäť obodovali a súčet bodov určil konečný výsledok a poradie dvadsiatich filmov v rebríčku.“*

Víťazným filmom ankety sa stala snímka režiséra Dušana Hanáka 322, psychologický príbeh o chorobe jednotlivca a spoločnosti z roku 1969, ktorý vznikol na motívy poviedky Jána Johánidesa *Potápača priťahujú pramene mora*. *„Prišiel som s motívom viny hlavného hrdinu, ktorý sa kedysi angažoval v čistkách a v akcii združstevňovania, a zaujal ma rozpor, že táto postava by mohla byť dobrým človekom. Pomáhal mi pri tom aj môj silný osobný pocit relativity hodnôt,“* spomína režisér Dušan Hanák pri vydaní tohto filmu na DVD. Trojicu snímok na vrchole rebríčka dopĺňajú film Petra Solana *Kým sa skončí táto noc* (1965) a Hanákov dokument *Obrazy starého sveta* (1972).

Odkaz kinematografie zo „zlatých šesťdesiatych“ dominuje v celom rebríčku, zastúpení sú v ňom kľúčoví režiséri spomínaného obdobia ako Štefan Uher, Eduard Grečner, Peter Solan, Juraj Jakubisko či Elo Havetta. Nechýba v ňom ani náš najvýznamnejší tvorca animovaného filmu Viktor Kubal, najplodnejší režisér 90. rokov slovenskej kinematografie Martin Šulík alebo pozoruhodné súčasné diela, zastúpenie v ňom popri režiséroch majú aj ženy-režisérky Viera Čákanyová a Eva Štefankovičová so svojimi dokumentmi.

„Popri klasikách zo 60. rokov uspelo v ankete aj niekoľko nových snímok z posledného obdobia, zároveň množstvo filmov v rebríčku chýba,“ hodnotí výsledky ankety Matúš Kvasnička. *„Sú horšie nakrútené, málo originálne, nudné, neaktuálne, poplatné dobe vzniku. Ďalšie, ktoré vznikli len nedávno alebo sú svieže aj po rokoch či desaťročiach, sú autentické a zaujímavé aj na druhý a ďalší pohľad, kladú otázky a často neponúkajú odpovede, chýbajú v rebríčku tiež. Dôvod je zrejmý – jednoducho sa doň nezmestili a hlasujúci uprednostnili iné filmy. Lebo to je princíp podobných ankiet.“* Tiež dopĺňa, že *„kritériá aj kľúč výberu sme nechali na hlasujúcich. Lebo povedať, že 322 je*

‘o dve miesta lepší’ film ako Obrazy starého sveta a Boxer a smrť ‘o niekoľko miest horší’ film ako Kým sa skončí táto noc, sa takto jednoducho a hitparádovo nedá.“ Na náročnosť a zároveň subjektívnosť úlohy vybrať najlepšie slovenské filmy za ostatných sto rokov v svojich krátkych zdôvodneniach upozornili všetci hlasujúci. Vyberať museli z vyše 730 celovečerných snímok všetkých druhov a žánrov. Filmová historička Jelena Paštéková v svojom zdôvodnení poznamenáva, že „*pri takomto množstve sa racionálne kritériá uplatniť nedajú. Každý sa musí spoľahnúť na svoju osobnú, zážitkovú pamäť a súkromnú bilanciu,*“ čím vystihla slová aj svojich kolegov. Kvasnička na záver dodáva: „*Anketu Film.sk – slovenský film storočia neberte, prosím, ako ‘hitparádu’. Berte ju ako kolekciu výnimočných filmových diel, ktoré stojí za to vidieť. A ako snahu koncentrovane upozorniť, že výborné slovenské filmy nespočítate na prstoch jednej ani dvoch rúk. Je ich oveľa viac.*“

Anketa *Film.sk – Slovenský film storočia* je vyvrcholením aktivít, ktorými si Slovenský filmový ústav počas celého minulého roka pripomínal sté výročie vzniku prvého slovenského dlhometrážneho hraného filmu *Jánošík* (1921) Jaroslava Siakeľa. Na viacerých domácich podujatiach sa film premietal so živým hudobným sprievodom (Art Film Fest Košice, Kino Lumière Bratislava, Viva Musica! Festival, Oslavy 100. výročia kinematografie v Blatnici), SFÚ vydal v spoločnom dizajne publikáciu *Jánošík a 100 rokov slovenskej filmovej kultúry* a DVD s filmom *Jánošík* (1921) Jaroslava Siakeľa.

Mesačník *Film.sk* počas celého roka 2021 zverejšňoval sériu článkov o Jánošíkovi ako o významnej postave našich dejín i ako o fenoméne kultúry a kinematografie, od februárového čísla *Film.sk* 2/2022 sa bude jednotlivo vracáť k snímkam ankety *Film.sk – slovenský film storočia*. Ako prvý predstaví z dvadsiatej priečky rebríčka Kubalov film *Krvavá pani* (1980) slovami filmového dramaturga a publicistu Rudolfa Urca, ktorý v časopise pripomína napríklad aj to, že v čase vzniku filmu sa na predstavenia *Krvavej panej* stálo v rade, čo nebolo pri slovenských filmoch zvykom.

Všetkých dvadsať filmov ankety *Film.sk – slovenský film storočia* uvedie Kino Lumière postupne s mesačnou periodicitou. Premietáť sa bude v poradí od dvadsiateho filmu po prvý. Cyklus otvorí v sobotu 12. februára o 18.20 hod. animovaný film Viktora Kubala *Krvavá pani* (1980) o zločine a láske, inšpirovaný historickou legendou o krutej Čachtickej panej. Premietáť sa bude presne po 41 rokoch od premiéry, ktorá sa uskutočnila 12. februára 1981 v kine Slovan v Bratislave. Večer venovaný ankete *Film.sk – Slovenský film storočia* sa uskutoční počas 8. ročníka prehliadky **Týždeň slovenského filmu 2022, ktorá sa tento rok bude konať v termíne od 4. do 10. apríla.**

Viac informácií:

[Anketa Film.sk – slovenský film storočia](#) (zverejnená vo *Film.sk* 1/2022)

[Projekcia filmu *Krvavá pani* \(1980\) Viktora Kubala v Kine Lumière](#)

[Jánošík a 100 rokov slovenskej filmovej kultúry](#) (publikácia + DVD)

Anketa Film.sk – slovenský film storočia (rebríček)

1. **322** (1969, r. Dušan Hanák)
2. **Kým sa skončí táto noc** (1965, r. Peter Solan)
3. **Obrazy starého sveta** (1972, r. Dušan Hanák)
4. **Organ** (1964, r. Štefan Uher)
5. **Slnko v sieti** (1962, r. Štefan Uher)
6. **Drak sa vracia** (1967, r. Eduard Grečner)
7. **Boxer a smrť** (1962, r. Peter Solan)
8. **66 sezón** (2003, r. Peter Kerekes)
9. **Vtáčkovia, siroty a blázni** (1969, r. Juraj Jakubisko)
10. **Neha** (1991, r. Martin Šulík)
11. **5 October** (2016, r. Martin Kollar)
12. **Kristove roky** (1967, r. Juraj Jakubisko)
13. **FREM** (2019, r. Viera Čákanyová)
14. **Slávnosť v botanickej záhrade** (1969, r. Elo Havetta)
15. **Všetko čo mám rád** (r. Martin Šulík, 1992)
16. **Zbehovia a pútnici** (1968, r. Juraj Jakubisko)
17. **Vedľajšie zamestnanie: matka** (1990, r. Eva Štefankovičová)
18. **Kapitán Dabač** (1959, r. Paľo Bielik)
19. **Posledný autoportrét** (2018, r. Marek Kuboš)
20. **Krvavá pani** (1980, r. Viktor Kubal)

Slovenským filmom storočia je snímka 322 Dušana Hanáka, rebríček najlepších uvedie Kino Lumière

Slovenský filmový ústav

SFÚ je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje Zákon o audiovizii č. 40/2015 Z. z. Súčasťou SFÚ ako pamäťovej a fondovej inštitúcie je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR. Vybudované má aj moderné digitalizačné pracovisko.

Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk.

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na slovenskú filmovú klasiku a súčasné slovenské audiovizuálne diela na DVD a blu-ray nosičoch. V ponuke má tiež odbornú literatúru z oblasti kinematografie a audiovizie slovenských a českých vydavateľstiev a vybrané diela z produkcie filmových archívov. Ponúka tiež možnosť online predaja a stabilný predajný pult má v priestoroch Kina Lumière.

Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière sa vo svojej dramaturgii prioritne zameriava na súčasnú slovenskú tvorbu, súčasnú európsku kinematografiu a zlatý fond slovenskej a svetovej kinematografie. Uvádza pravidelné vlastné cykly, tiež viaceré prehliadky a festivaly. Ide o prvé kino na Slovensku, ktoré získalo za dramaturgiu Cenu slovenských filmových novinárov a Cenu Europa Cinemas. Má štyri kinosály, vstupné je od 2,00 do 5,00 €. V roku 2020 spustilo online projekt Kino doma.

Kontakt: Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.kino-lumiere.sk

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk